

“Perspektivy razvitiia farmrynkov stran Zapadnoy Evropy” [Prospects of development of pharmaceutical markets of Western Europe]. <http://www.apteka.ua/>

“Prognoz raskhodov na lekarstvennye sredstva dlia stran ES do 2016 g.” [Forecast expenditure on medicines for the EU until 2016]. www.ec.europa.eu/; www.imshealth.com/; www.oecd.org

“Perspektivy farmatsevticheskogo rynka stran ES” [Prospects of the pharmaceutical market in the EU]. http://www.provisor.com.ua/archive/2004/N3/art_08.php

“Problemy konkurentsii v farmatsevticheskom sektore ES” [Problems of competition in the pharmaceutical sector the

EU]. <http://www.biofit.ru/farmatscevticheskii-rynok/problemy-konkurentsii-v-farmatscevticheskom-sektore-es.html>

“Situatsiia v Evrope delaet SShA i Aziatskiy region namnogo bolee privlekatelnyimi dlia farmkompanii” [The situation in Europe makes the United States and the Asian region is much more attractive to pharmaceutical companies]. http://www.pharmvestnik.ru/pubs/staryj-arxiv-gazety/29061.html#Ur_zVNjdVfS

“The European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations. The Pharmaceutical Industry in Figures, 2013. EFPIA” http://www.efpia.eu/uploads/Figures_Key_Data_2013.pdf

<http://www.eiu.com/industry/healthcare/theme/1/ageing-populations-and-tight-budgets84>

УДК 332.025.12

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

© 2014 КОЧЕВОЙ М. М.

УДК 332.025.12

Кочевой М. М. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної безпеки України

Метою даної роботи є визначення своєчасності та достатності рівня нормативно-правового регулювання функціонування і розвитку зовнішньоекономічної безпеки, встановлення напрямів реформування законодавства в цій сфері в умовах посилення процесу євроінтеграційної взаємодії. Аналіз сучасного стану нормативно-правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки України виявив, що відповідне законодавство в цілому створено, проте не становить єдиної системи, за повноти і своєчасності регулювання зазначеного нормативно-правового поля. Визначено основні напрями оптимізації нормативно-правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки шляхом активізації діяльності відповідних державних структур у конвергенції права, тобто зближенні правової системи України з правовою системою ЄС. Доцільно проводити постійну адаптацію та реформування національної правової системи на засадах взаємовигідного економічного співробітництва і створення захисних механізмів, опорою яких є загальні та не суперечливі міжнародному праву національні правові акти. Звернення до загальнотеоретичних проблем правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки є корисним, оскільки дає можливість отримати нові знання або розвинути ті, що вже існують.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, правова конвергенція, зовнішньоекономічна безпека, оптимізація.

Бібл.: 10.

Кочевой Максим Миколайович – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин, Одеський національний економічний університет (вул. Преображенська, 8, Одеса, 65082, Україна)

E-mail: maxk2000@ukr.net

УДК 332.025.12

Кочевой М. М. Нормативно-правовое регулирование внешнеэкономической безопасности Украины

Целью данной работы является определение своевременности и достаточности уровня нормативно-правового регулирования функционирования и развития внешнеэкономической безопасности, установление направлений реформирования законодательства в этой сфере в условиях усиления процесса евроинтеграционного взаимодействия. Анализ современного состояния нормативно-правового регулирования внешнеэкономической безопасности Украины показал, что соответствующее законодательство в целом создано, однако не представляет единой системы, при полноте и своевременности регулирования указанного нормативно-правового поля. Определены основные направления оптимизации нормативно-правового регулирования внешнеэкономической безопасности путем активизации деятельности соответствующих государственных структур в конвергенции права, то есть сближении правовой системы Украины с правовой системой ЕС. Целесообразно проводить постоянную адаптацию и реформирование национальной правовой системы на началах взаимовыгодного экономического сотрудничества и создания защитных механизмов, опорой которых являются общие и не противоречащие международному праву национальные правовые акты. Обращение к общетеоретическим проблемам правового регулирования внешнеэкономической безопасности полезно, поскольку дает возможность получить новые знания или развить уже существующие.

Ключевые слова: нормативно-правовое регулирование, правовая конвергенция, внешнеэкономическая безопасность, оптимизация.

Библ.: 10.

Кочевой Максим Николаевич – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры международных экономических отношений, Одесский национальный экономический университет (ул. Преображенская, 8, Одесса, 65082, Украина)

E-mail: maxk2000@ukr.net

UDC 332.025.12

Kochevoi M. M. Legal Regulation of the Foreign Economic Stability of Ukraine

The aims of this article is to determine the expediency and adequacy of the level of legal regulation of the functioning and development of the foreign economic stability and to ascertain the directions of the legislative reforming in this area in the context of increased interactions within the European integration process. Analysis of the current state of the legal regulation of foreign economic stability of Ukraine showed that the relevant legislation is created in general, but does not represent a unified system, in the view of the completeness and expediency of the regulation of the mentioned legal framework. The basic directions of optimization of the legal regulation of foreign economic stability by strengthening the relevant State structures in the convergence of the right, i.e. approximation of the legal system of Ukraine with the legal system of the EU, were defined. It is advisable that constant adaptation and reforming of the national legal system are carried out on the basis of a mutually beneficial economic cooperation with establishment of protection mechanisms, based upon the national legal acts, which are common and not contradictory to the international law. Reference to the general-theoretical issues of the legal regulation of foreign economic stability is useful because it provides an opportunity to gain new knowledge or to develop the existing ones.

Key words: legal regulation, legal convergence, foreign economic stability, optimization.

Bibl.: 10.

Kochevoi Maksym M. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Lecturer of the Department of International Economic Relations, Odessa National Economic University (vul. Preobrazhenska, 8, Odessa, 65082, Ukraine)

E-mail: maxk2000@ukr.net

В умовах посилення динамічних змін у глобальному економічному просторі та збільшення ступеня відкритості національної економіки України проблема державного нормативно-правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки набуває особливого значення, оскільки ефективне законодавче забезпечення сприяє захисту національних економічних інтересів, розбудові законодавчого середовища, яке пришвидшує процес євроінтеграційної взаємодії з ЄС.

Наявність глобальної правової системи, яка створилася на засадах цілей і принципів Статуту ООН і містить як підсистеми правові норми, а також рішення міжнародних інституцій впливають на формування правового середовища економічної безпеки України. У цьому контексті важливість нормативно-правового регулювання економічної, зокрема зовнішньоекономічної, безпеки важко переоцінити. За суттю, законодавче регулювання економічної безпеки є визначальним у формуванні його напрямків, форм і способів організації.

Предмет дослідження так або інакше відображається у працях С. С. Алексєєва, В. В. Богатирьова, М. Н. Марченко, Ю. А. Тихомирова, В. П. Плавича, З. С. Варналія, О. М. Мельника, Ю. Г. Козака та інших. Ця група достатньо чисельна, однак проблеми правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки розглядаються в зазначених роботах фрагментарно – лише у зв'язку з дослідженнями суміжних правових явищ.

Правотворчий процес в умовах зміни внутрішніх і зовнішніх загроз потребує стабільного і динамічного правового регулювання. Воно повинно змінюватися з випередженням, дозволяючи планомірно і цілеспрямовано розвивати законодавство у сфері економічної безпеки. Натомість зміни правової сфери, у тому числі зовнішньоекономічної безпеки, не упорядковані, позбавлені системного зв'язку і потребують приведення національного законодавства у відповідність із загальнопризнаними принципами і нормами міжнародного права.

В умовах сьогодення нерегламентованість необхідних нормативно-правових норм або їх повна відсутність поряд із зростанням сучасних глобалізаційних викликів і деструктивних загроз потребують постійної адаптації та реформування, які можливі при вдосконаленні відповідного нормативно-правового поля та жорсткого контролю за дотриманням законодавчих норм.

Звідси необхідність подальшого поглиблення даного напрямку дослідження – проблеми нормативно-правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки в умовах посилення процесу євроінтеграційної взаємодії.

Основна *мета* статті – визначення своєчасності та достатності рівня нормативно-правового регулювання функціонування і розвитку зовнішньоекономічної безпеки, встановлення напрямів можливого реформування законодавства в цій сфері в умовах посилення процесу євроінтеграційної взаємодії.

Розробка законодавства та забезпечення його виконання, тобто правове регулювання, – одна з найважливіших функцій держави, що, власне, визначає роль держави в ринковій економіці.

Ефективна нормативно-правова база системи економічної безпеки, і зовнішньоекономічної як її скла-

дової, створює сукупність дійових чинників, умов для забезпечення конкурентоспроможності національної економіки, сталого стратегічного розвитку та захисту національних інтересів.

Як слушно підкреслив відомий науковець Ю. Г. Козак, формування відкритої економіки України повинно відбуватися за такими основними напрямками, як система інтеграція у світове господарство із забезпеченням реальної міжнародної конкурентоспроможності, забезпечення належного рівня економічної безпеки з дійовими механізмами захисту від несприятливих змін міжнародної кон'юнктури та фінансових криз [1, с. 16]. Ці пріоритети можуть бути реалізовані в результаті продуктивної співпраці з міжнародними економічними організаціями стосовно проблем правової конвергенції.

На думку З. С. Варналія, зовнішньоекономічна безпека полягає в мінімізації збитків держави від дії негативних зовнішніх економічних чинників, створенні сприятливих умов для розвитку економіки шляхом її активної участі у світовому поділі праці, відповідності зовнішньоекономічної діяльності національним економічним інтересам [2, с. 51].

Правове регулювання в загальній теорії права в юридичній науці України почало ретельно досліджуватись на початку 60-х років ХХ століття. Сучасна теорія права України зазначає, що правове регулювання є лише однією із форм впливу права на суспільні відносини, це вплив з допомогою специфічних правових засобів – норм права, правовідносин, актів реалізації [3].

На думку сучасного вітчизняного науковця О. М. Мельника, правове регулювання – це здійснення усією системою юридичних засобів державно-владного впливу на суспільні відносини з метою їх порядкування, охорони та розвитку [4].

Отже, для багатьох науковців характерно широке розуміння правового регулювання, намагання охопити зазначеним поняттям всі форми і засоби впливу права на суспільні відносини.

Недосконалість національного законодавства щодо забезпечення системи економічної безпеки загалом, і зовнішньоекономічної безпеки як її складової згадувалось нами неодноразово. Як свідчить проведений аналіз, основними недоліками чинного нормативно-правового поля системи економічної безпеки підприємства є: нечіткість, неповнота, нестабільність та суперечливість норм чинної нормативно-правової бази; неузгодженість між розробниками та безсистемність нормативно-правових актів, що регулюють економічну безпеку підприємства; недосконалість законодавства, значні прогалини у правовому полі [5, с. 165].

Специфіка зазначеного поняття у правовому регулюванні зовнішньоекономічної безпеки дозволяє автору визначити в межах дослідження поняття «правове регулювання економічної безпеки» таким чином: *правове регулювання зовнішньоекономічної безпеки* є частиною дії права, яка характеризує за допомогою правових засобів (норм права, правовідносин, актів реалізації та застосування) та інших правових явищ (правових принципів, правотворчої діяльності) державно-правовий вплив на зовнішньоекономічну безпеку.

Визначивши підходи науковців та особистий підхід автора щодо визначення поняття правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки, продовжимо дослідження в рамках законодавчого регулювання зовнішньоекономічної діяльності, яке стосується також і регулювання зовнішньоекономічної безпеки.

Нормативно-правова база регулювання економічної безпеки взагалі та зовнішньоекономічної безпеки зокрема, на сьогодні в цілому створена з кількох рівнів правових актів: міжнародних законодавчих актів, Конституції України [6], базового закону України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р. [7], статутних і галузевих законів, підзаконних нормативних актів, а також деяких політико-правових документів декларативного характеру. Проте, відповідне законодавство не становить єдину систему як за повнотою нормативно-правової бази, так і за взаємною узгодженістю норм. Чинна нормативно-правова база суперечлива, неоднозначна за змістом. Необхідна оптимізація нормативно-правової бази, оскільки прогалини в законодавстві та їх несвоєчасна розробка стають джерелами ризиків і загроз зовнішньоекономічній безпеці.

Головною методологічною і практичною базою регулювання економічної безпеки є Конституція України, яка вказує, що її норми є нормами прямої дії: положення ст. 17 Конституції України, згідно з якими функції забезпечення економічної безпеки України безпосередньо визначаються як одна з найважливіших функцій держави, ст. 13 Конституції України гарантує рівність усіх суб'єктів права власності перед законом і забезпечує захист прав суб'єктів права власності і господарювання, ст. 42 забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності, обмежує монопольну діяльність [6].

Конституційні засади здійснення зовнішньоекономічної діяльності знайшли свій розвиток у Законі України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [8].

У ст. 2 п. 3 зазначеного Закону України до кола принципів зовнішньоекономічної політики віднесено, зокрема, взаємовигідне співробітництво між державами, сумлінне виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань, пріоритет загальноновизнаних норм і принципів міжнародного права перед нормами і принципами національного права, своєчасність та адекватність заходів захисту національних інтересів реальним і потенційним загрозам Україні, її громадянам і юридичним особам.

Серед основних засад зовнішньоекономічної політики нашої держави у цьому Законі можна виділити, зокрема, такі, що стосуються сфери забезпечення зовнішньоекономічної безпеки України, а саме: забезпечення національних інтересів і безпеки України, використання міжнародного потенціалу для утвердження і розвитку України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної та правової держави, її сталого економічного розвитку, підтримка розвитку торгівельно-економічного, науково-технічного та інвестиційного співробітництва України з іноземними державами, інтеграція економіки України у світову економічну систему, розширення міжнародного співробітництва з метою залучення іноземних інвестицій, новітніх технологій та управлінського

досвіду в національну економіку і в інтересах її реформування, модернізації та інноваційного розвитку, тощо.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні здійснюється згідно із Законом «Про зовнішньоекономічну діяльність»:

- ✦ Україною як державою в особі її органів у межах їх компетенції;
- ✦ недержавними органами управління економікою (товарними, фондовими, валютними біржами, торговельними палатами, асоціаціями, спілками та іншими організаціями координаційного типу), що діють на підставі їх статутних документів;
- ✦ самими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на підставі відповідних координаційних угод, що укладаються між ними [9].

Економічну безпеку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності забезпечують також кодекси України (Цивільний, Господарський, Податковий, Кримінальний, Повітряний, Морський, Про працю), укази Президента України, постанови Верховної Ради України, нормативні акти місцевих органів влади та підприємств.

У Законі України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р. у переліку загроз національній безпеці України, у економічній сфері зокрема, окреслені, серед інших, у нормативно-правовому забезпеченні: ослаблення державного регулювання і контролю у сфері економіки; нестабільність у правовому регулюванні відносин у сфері економіки, у тому числі фінансової політики держави, відсутність ефективної програми запобігання фінансовим кризам, переваження в діяльності управлінських структур особистих, корпоративних, регіональних інтересів над загальнонаціональними [7].

Натомість закон «Про основи національної безпеки України» є надмірно декларативним, не містить в даній редакції конкретних правових норм, що визначають права і обов'язки суб'єктів національної безпеки [7]. Для вдосконалення зазначеного Закону автором пропонується у ст. 4 включити до переліку суб'єктів національної безпеки Конституційний суд України, з визначенням його прав і обов'язків.

Відповідно до ч. 2 ст. 2 зазначеного Закону було затверджено Стратегію національної безпеки України, яка визначає принципи, пріоритетні цілі, завдання та механізми забезпечення життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз [10].

Як показало дослідження, основним напрямом оптимізації нормативно-правового регулювання економічної, зокрема зовнішньоекономічної безпеки, є активізація діяльності відповідних державних структур в конвергенції права, тобто зближення правової системи України з правовою системою ЄС і міжнародним правом. Зближення при цьому проводиться за рахунок якості правотворчості та правореалізованих актів.

Приведення національного законодавства у відповідність до загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права обумовлено світовими інтеграційними економічними процесами. Міжнародне право впливає на

правові відношення всередині України двома шляхами: *по-перше*, шляхом трансформації норм міжнародного права в національне законодавство, *по-друге*, використанням норм, які складають її міжнародні зобов'язання. У першому випадку більшість норм міжнародного права, які Україна визнала обов'язковими для себе, відтворені в законах і підзаконних актах України, які стають тоді нормами національного права. У другому випадку використовуються норми, які складають її міжнародні зобов'язання, що виникають у момент ратифікації міжнародного договору. Тобто на формування правового поля, у тому числі у сфері економічної безпеки України, впливає глобальна нормативна система, яка формується на базі цілей і принципів Статуту ООН. Предмет зближення – правові норми, нормативні договори, правозастосовні рішення у сфері регулювання економічної (зовнішньоекономічної) безпеки.

Роль міжнародного права сьогодні зводиться не тільки до традиційної зв'язуючої ланки у відношеннях держав на міжнародному просторі, але і стало підґрунтям створення загального правового поля, загально-правового режиму в територіальних межах держав, навіть до уніфікації правових норм. Такі процеси формально закріплюють міжнародні договори, директиви, конвенції, тощо.

Реформування правової системи, на нашу думку, має пов'язуватися з розробкою нових або оновленням національних законодавчих актів у сфері економічної безпеки, які гармонізовані з європейськими правовими стандартами у цій галузі, встановленими програмними нормативно-правовими документами Ради Європи і законодавством ЄС. Разом з тим, правова конвергенція повинна не механічно переносити європейські правові стандарти в закони України, але і відповідати загальносвітовим тенденціям і національним економічним інтересам України.

На наш погляд, задля забезпечення ефективної нормотворчої діяльності України у сфері нормативно-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності доцільно провести фундаментальне порівняльно-аналітичне дослідження відповідності законодавства України європейським правовим стандартам і розробити практичні рекомендації щодо внесення змін у законодавство України у сфері економічної безпеки. Результатом такого дослідження має стати аналітичний документ, який би містив перелік нормативно-правових актів ЄС, з якими доцільно гармонізувати законодавство України у сфері економічної безпеки, що допоможе розробити конкретні пропозиції щодо впровадження цих норм у національне законодавство, що, у свою чергу, забезпечить приведення національного законодавства у відповідність до загально-визнаних норм і принципів міжнародного права.

Крім того, система економічної (зовнішньоекономічної) безпеки буде функціонувати та розвиватися у більш сприятливих умовах в разі розроблення та ухвалення нових законів України у процесі правової конвергенції.

ВИСНОВКИ

Чинне нормативно-правове поле забезпечення економічної безпеки держави в цілому та зовнішньоекономічної безпеки зокрема в основному сформовано. Проте воно недостатньо цілеспрямовано, неповне, практично на всіх рівнях нормотворче реагування на ринкові зміни запізнеле. Основні напрями оптимізації нормативно-правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки полягають у оптимізації діяльності відповідних державних структур у конвергенції права, тобто зближенні правової системи України із правовою системою ЄС.

Доцільно проводити постійну адаптацію та реформування національної правової системи на засадах взаємовигідного економічного співробітництва і створення захисних механізмів, опорою яких є загальні й не суперечливі міжнародному праву національні правові акти.

Задля забезпечення такого процесу необхідно розробити Концепцію законодавства у сфері економічної безпеки, що дозволить створити Програму підготовки нормативно-правових актів у сфері національної економічної безпеки, зокрема зовнішньоекономічної безпеки, Програму заходів щодо забезпечення економічної (зовнішньоекономічної) безпеки, нову редакцію Методики оцінювання рівня економічної безпеки України, у тому числі у сфері зовнішньоекономічної безпеки.

Реалізація цих напрямів дозволить зміцнити правовий режим економічної безпеки держави, суб'єктів господарювання.

Звернення до загальнотеоретичних і практичних проблем правового регулювання зовнішньоекономічної безпеки є корисним, оскільки воно дає можливість отримати нові знання або розвивати далі вже існуючі. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародна економіка : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, В. В. Ковалевський та ін. / За ред. Ю. Г. Козака. – К. : Центр навчальної літератури. – 2008. – 1118 с.
2. Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З. С. Варналя. – К.: Знання, 2009. – 647 с.
3. Общая теория государства и права : академический курс в трех томах. Т. 3. – Изд. 2-е, прераб. и доп.; отв. ред. проф. М. Н. Марченко. – М. : ИКД «Зерцало-М»; 2001. – 518 с.
4. Мельник О. М. Правове регулювання та шляхи підвищення його ефективності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / О. М. Мельник. – К. : ІДІП НАНУ, 2004. – 20 с.
5. Кочевой М. М. Нормативно-правові засади забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання / Ф. В. Шиманський, М. М. Кочевой // Вісник Одеського національного університету. – Серія Правознавство. – Том 19. Випуск 1(22). – Одеса : Астропринт. 2014. – С. 163 – 169.
6. Конституція України [Електронний ре-сурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
7. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 червня 2003 р. № 964 – IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – С. 351.
8. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 1 липня 2010 № 2411-17 // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 40, ст. 527 (зі змінами, внесеними згідно із Законом № 1170-VII (1170-18) від 27. 03. 2014).

9. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959 –XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 29. – С. 377.

10. Стратегія національної безпеки України : Указ Президента України від 12 лютого 2007 р. № 105/2007 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 11. – С. 389.

REFERENCES

Ekonomichna bezpeka [The economic security]. Kyiv: Znan-
nia, 2009.

Kozak, Yu. H. et al. *Mizhnarodna ekonomika* [International
Economics]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2008.

[Legal Act of Ukraine]. [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/
show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80)

[Legal Act of Ukraine] (2003).

[Legal Act of Ukraine] (2010).

[Legal Act of Ukraine] (1991).

[Legal Act of Ukraine] (2007).

Melnyk, O. M. "Pravove rehuliuвання ta shliakhy pidvysh-
chennia ioho efektyvnosti" [Rights and ways to improve its effec-
tiveness]. *Avtoref. dys. ... kand. iuryd. nauk*: 12.00.01, 2004.

Obshchaia teoriia gosudarstva i prava [The general theory of
state and law]. Moscow: Zertsalo-M, 2001.

Shymanskyi, F. V., and Kochevoi, M. M. "Normatyvno-pravovi
zasady zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky sub'ektiv hospo-
dariuvannia" [Legal principles ensuring economic security entities].
Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Pravoznavstvo»,
vol. 19, no. 1 (22) (2014): 163-169.

УДК 339.972

ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ ГРЕЦІЇ

© 2014 КУДРЯВЦЕВ К. О.

УДК 339.972

Кудрявцев К. О. Влияние государственного долга на экономический рост Греции

Метою статті є аналіз причинного зв'язку між борговим навантаженням та економічним зростанням у Греції. З цієї метою у статті засто-
совано модель панельної векторної авторегресії. Проведений аналіз на основі даних, що охоплюють 20 розвинених країн, у тому числі Грецію, дав
змогу виявити, що хоча окремі дослідження з даної теми стверджують, що великий державний борг перешкоджає економічному зростанню
країни, здійснена панельна векторна авторегресія свідчить про відсутність значного впливу державного боргу на економічне зростання країни.
Натомість нам вдалося виявити значний негативний зворотній ефект економічного зростання на державний борг, чим пояснюється негативна
кореляція, яка означає, що при оцінці довгострокового впливу державного боргу на економічне зростання країни важливо контролювати зворот-
ний ефект від економічного зростання на державний борг.

Ключові слова: державний борг, валовий внутрішній продукт, економічне зростання, темпи зростання, шок, імпульс.

Рис.: 5. **Табл.:** 1. **Формул:** 1. **Бібл.:** 11.

Кудрявцев Костянтин Олександрович – аспірант, кафедра міжнародних економічних відносин, Харківський національний університет ім. В. Н.
Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

УДК 339.972

Кудрявцев К. А. Влияние государственного долга на экономический рост Греции

Целью статьи является анализ причинной связи между долговой на-
грузкой и экономическим ростом в Греции. С этой целью в статье
применена модель панельной векторной авторегрессии. Проведенный
анализ на основе данных, охватывающих 20 развитых стран, в том
числе Грецию, позволил выявить, что хотя отдельные исследования
по данной теме утверждают, что большой государственный долг
препятствует экономическому росту страны, осуществленная па-
нельная векторная авторегрессия свидетельствует об отсутствии
значительного влияния государственного долга на экономический
рост страны. Зато нам удалось обнаружить значительный негатив-
ный обратный эффект экономического роста на государственный
долг, чем объясняется отрицательная корреляция, означающая, что
при оценке долгосрочного влияния государственного долга на эконо-
мический рост страны важно контролировать обратный эффект от
экономического роста на государственный долг.

Ключевые слова: государственный долг, валовый внутренний про-
дукт, экономический рост, темпы роста, шок, импульс.

Рис.: 5. **Табл.:** 1. **Формул:** 1. **Библ.:** 11.

Кудрявцев Константин Александрович – аспирант, кафедра между-
народных экономических отношений, Харьковский национальный уни-
верситет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

UDC 339.972

Kudryavtsev K. O. The Influence of the Public Debt on the Economic Growth of Greece

The article is aimed at analysis of the causal relation between the debt bur-
den and the economic growth in Greece. For this purpose, a panel vector au-
toregressive model was applied. The analysis, based on the data covering 20
developed countries, including Greece, showed that, while some studies on
this topic have stated that large public debt impeded economic growth of this
country, the panel vector autoregression was indicative of a lack of the signifi-
cant influence of the public debt on the economic growth of Greece. Though
we succeeded in finding a significant negative reverse effect of the growth
economic on the public debt, which explains the negative correlation, indicat-
ing that, in assessing the long-term influence of public debt on the country's
economic growth, it is important to control the reverse effect on the economic
growth on the public debt.

Key words: public debt, gross domestic product, economic growth, growth
rate, shock, impulse.

Pic.: 5. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 11.

Kudryavtsev Kostyantyn O. – Postgraduate Student, Department of Interna-
tional Economic Relations, V. N. Karazin Kharkiv National University (pl. Svo-
body, 4, Kharkiv, 61022, Ukraine)

З початку фінансової кризи у 2007 р. і подальшої
кризи державного боргу в єврозоні питання вза-
ємного впливу між державним боргом та еконо-
мічним зростанням були в центрі дискусій економічної
політики, у тому числі в Греції. Тому ми вирішили за

доцільне проаналізувати залежність між борговим на-
вантаженням та економічним зростанням у Грецькій
Республіці.

Серед зарубіжних вчених, які займалися дослі-
дженням питань, пов'язаних із державним боргом і еко-